

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Gallia Vindicata, In Qua Testimoniis Exemplisque
Gallicanæ Præsertim Ecclesiæ, Quæ Pro Regalia, Ac
Quatuor Parisiensibus Propositionibus A Ludovico
Maimburgo, Aliisque producta sunt, Refutantur**

Sfondrati, Celestino

[Ort nicht ermittelt], MDCLXXXVIII.

2. Patres Constantienses circa auctoritatem Concilij in quinque sententias divisi, quarum ultima & pejor, ac votis infrequentior Johannis Gersonis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38277

nihil de unione actum. Decimâ nonâ Novembris ad valvas Aedium Augustinianorum insignia Gregorij Pontificis pependere, quæ sequenti nocte, jussu ut creditur, Joannis sublata sunt: ingens super ea re inter Patres natum certamen, (a) cum alij auferri insignia, alij sustineri vellent; omnium tandem sententia fuit, si Gregorius coram adesset, Insignibus Pontificijs uti posse. Non ergo Patribus constabat, Gregorium Pontificem non esse; cur enim insignia Pontificia illi permitterent, quem pro Antipapa haberent? Die vigesimâ quartâ Decembris Sigismundus Imperator Constantiam ingreditur, & Pontifice sacris operante, Evangelium cantat Diaconi amictu. Secuta Imperatorem ingens Principum ac Antistitum turba, adeo ut unâ die triginta equorum millia numerata sint: solum Archiepiscopum Moguntinum Thorace ex rubro holoserico insignem, ferroque ad latus pendente sexcenti equites comitati, ut videas, quæ illorum temporum conditio fuerit. Patriarchæ 4. Cardinales 29. Archiepiscopi 47. Episcopi 160. qui postea ad 300. crevere.

II. Anno MCCCCXV. Mense Januario Joanni Dominico Gregorij Legato à Patribus permissum, (b) ut pileo, vestitûque Cardinalitio ingredi Constantiam posset, obluçtante quamvis Johanne Pontifice. Mense Februario, cum Cardinalis S. Marci libellum sparsisset, quo multa contra Johannis auctoritatem dicebantur; alij continuò in ejusdem defensionem producti, & inter alia hæresis postulabatur, qui indubitatum Pontificem, & nullâ hæresi contaminatum cogi posse ad cedendum dixisset. Sed Cardinalis Cameracensis pugnam dirempturus conclusiones aliquot Patribus obtulit, in quarum prima continebatur: (c) *Duas Obedientias Johanni contrarias probabiliter sustinere electionem Alexandri, ejusque successorum non esse legitimè ac canonicè factam, & in hac opinionum diversitate non esse minores difficultates Juris & facti, quàm ante Concilium Pisanum erat de justitia duorum contententium; & idedò attentâ perplexitate casus presentis pro pace Ecclesie acceleranda posse de Papatu contententes ad cessionem compelli, & nolentes de-*

(a) Ita habent duo MM. SS. Regesti Constant. V. Schelstrate in Tract. de Decret. Conc. Const. fol. 30. & fol. 153. (b) Ita habet Regestum Constant. in duobus MM. SS. & Codices Bibliothecæ S. Victoris Paris. (c) Cardinalis Cameracensis Concl. 3. & 6. ex. 4. MM. SS. Codic. apud Labbeum in Append. Conc. Constant. Tomo XI. edit. Paris. Schelstrate fol. 152.

poni. Vides hic iterum agi tantum de Pontifice dubio, & ex hoc ipso dubio procedere Patres; qui consilio Alliacensis obsecuti sunt ad Joannem deponendum; & ipse Cardinalis omnium, quæ Pisis ac Constantiæ agebantur, conscius fatetur Pontificatum Joannis dubium esse: malè ergo, quæ Constantiæ decreta & peracta sunt de Pontifice dubio, extenduntur ad casum Pontificis certi. Hoc etiam anno Gregorius XII. Legatis suis concedit, ut acta Concilij confirment, ejusque auctoritatem Oecumenicæ Synodi tribuant, eâ tamen conditione, ut Joannes Concilio non præsit, neque id à Johanne convocatum dicatur: nec Joannes postea Concilio præfuit, imò nec arcanis eorum congressibus adesse permixtus est, ne videlicet consilia pacis turbaret solitis artibus; quomodo ergo pro vero, certoque Pontifice habebant, quem nec Præsidem, imò nec collegam ferebant? Vide sessionem 14.

Die 2. Martij Joanes promittit, se Papatu cessurum, modò Gregorius & Benedictus idem præstent. *Diebus 13. 15. & 19. Martij* laboratum est, ut Johannes Procuratorem deligeret, qui ejusdem nomine, *quando & ubi Concilio videretur*, Pontificatum abdicaret. Videbat Johannes se hoc telo peti, cogique ante alios duos tiaram deponere; id ne fieret, multis artibus certatum, sed cum declinare ictum haud posset, Schafhusam profundâ nocte elapsus est, inde Friburgum & Brisacum; secuti à Concilio Legati, qui reditum persuaderent.

Die Martij, 23. peroravit Johannes Gerson, & multa contra Pontificis auctoritatem disseruit; hinc nata quæstio de superioritate Concilij supra Pontificem: & Johannes Galliæ Oratoribus amarè conquestus est Gersonis audaciam, Vaticanum oppugnantis: quæ causâ fuit, ut iidem Galli cum Cardinalibus collatis capitibus se decretis opposuerint contra Sedis Apostolicæ auctoritatem edendis, & ipse Rex, ut videbimus, ægerrimo animo tulerit, Johannem à Concilio depositum esse, quod etiam Maimburgus (a) alijque fatentur. *Die Martij 26.* celebrata est ante meridiem tertia sessio: huic duo tantum Cardinales adfuere Cameracensis videlicet, & Florentinus; statutum fuit in ea sessione: *Concilium*
Con-

(a) Maimb. du Grand. Schism. lib. 5. à fol. 282. Monach. Dionys. lib. 35. cap. 18. M. Labouréur ibid.

Constantiense per recessum Johannis dissolutum non esse, sed nec dissolvi debere, ante Schismatis extirpationem, nec ad alium locum transferri posse sine consensu Concilij. Hæc omnia non aliâ ratione Alliacensis & Zabarella Cardinales publicari permiserunt, quàm ut illa Joannes Papa rata haberet, confirmaretque. Videre est hanc Cardinalium protestationem apud Philippum Labbeum in appendice Synodi Constantiensis Tomo XI. Conciliorum, & Manuscripto Capranicensi, ex quo Labbeus descripsit.

Die 29. Martij Joannes Schaffhusâ profugit, quippe vicinam Constantiam metuens. Turbati Patres, offensique, & à pluribus Germanicæ, Anglicæ, Gallicæ nationum deliberatum, fixumque est, ut in crastinum sessio quarta perageretur, in eaque hæc capita decernerentur, videlicet: *Primò* quòd Concilium Constantiense potestatem habeat immediatè à Deo, cui etiam Papa obedire teneatur, in his quæ pertinent ad fidem, extirpationem Schismatis, & reformationem Ecclesiæ in capite & in membris. *Secundò* quòd cogi possit, si obedire contumaciter contempserit. *Tertiò* alia complura, quæ omnia cum non solum nationi Italicæ displicerent, sed nec sacro Collegio ad deliberandum oblata essent; noluerunt Cardinales, Gallicique Oratores sessionem adire, nisi secundum Capitulum, quo dicebatur, *Pontificem cogi posse*, omitteretur; & in primo decreto illa verba, *de reformanda Ecclesia in capite & in membris*, delerentur; quod etiam communi voto à Patribus sequenti die acceptum est, cum videlicet Episcopali vestitu insignes jam quartæ sessioni accingerentur; idque annitente præsertim Imperatore Sigismundo. Cum verò Cardinalis Florentinus, cujus officium erat Decreta in publicis sessionibus legere, ad verba de reformatione Ecclesiæ in Capite & membris pervenisset, nec ea, ut conditum fuerat, deleta à Nationibus observasset, continuò Decretum abrupit; eamque partem falsam esse, additamque præter communem deliberationem, professus; ergo clausula de reformatione eâ sessione quartâ omissa est; sed & Cardinales monuerunt Nationes, *ut suspenderent ad tempus materias illas, quæ magnas habent difficultates, & maturam exigunt deliberationem; ea videlicet, quæ auctoritatem Pontificiam spectabant.* Ita notant Abbas Panormitanus in sententia finali, & Regestum Concilii Constantiensis in tribus Manuscriptis Codicibus, quorum verba

N

recitata

recitata reperies apud doctissimum (a) Schelstrate. Et verò ea verba, quæ dicunt: *Papam in ijs, quæ ad reformandam Ecclesiam in Capite & membris pertinent, Concilio subiectum esse*, in sessione 4. omissa fuisse, illud certissimo argumento est; quodd in omnibus ferè Codicibus manuscriptis, qui in Romana, Viennensi, Parisiensi & Salernitana Bibliothecis reperiuntur, ea verba absint, imò ne quidem in tribus Codicibus Manuscriptis, qui acta (b) Concilij Constantiensis complectuntur, & ex quibus Basileenses sua decreta compilârunt; sed neque in celebri illo Manuscripto Capranicensi, qui ad usum Cardinalis de Capranica, Basileensis Concilij temporibus scriptus videtur, & ex quo Philippus Labbeus Constantiensis Concilij ultimæ editioni multa adjunxit, confirmâtque sæpè laudatus Schelstrate (c) testimonij Gobelini Personæ, qui tempore Concilij scribebat, ipsorumque Basileensium, ac aliorum in Gallia codicum; qui etiam alibi notat in Decreto sessionis quartæ, ubi dicitur: *Papam teneri obedire Concilio in his, quæ pertinent ad fidem, extirpationem Schismatis*; eas voces, *ad fidem*, primò appositas esse à Petro Crabbè in sua editione Anni 1538. ex qua in alias postea editiones derivatæ sunt; nam in antiquioribus editionibus videlicet Haggenoviensi Anno 1500. Mediolanensi Anno 1511. Parisiensi Anno 1524. Colonienfi Anno 1530. illæ voces desiderantur; id verò Tabellionum negligentia, qui eas voces omiserint, Maimburgus tribuit. Sed utriusque res habeat, excusari vix potest Maimburgus, (d) quando in suo Tractatu historico, magnis, ut solet, verborum ampullis, triumphos Lectori de Schelstrato pollicitus, ex diversis Gersonis (e) operibus, ac etiam Orationibus in Concilio dictis, probare conatur, ea verba, quæ reformationem spectant, Decreto sessionis quartæ adjuncta fuisse, adeoque victoriæ securus est, sibi que blanditur, ut Schelstrate ad ponenda arma, pacemque ac veniam erroris petendam invitet; nescias victori, an insultanti similior: additque plures alios manuscriptos Codices, quos omnes convenire cum Gersono dicit. Sed Maimburgum egregie confutavit convicitque eruditissi-

mus
(a) Schelstrate in actis Conc. Constant. fol. 2. & 3. & seqq. & in Tract. de sensu. & auctor. Decretor &c. f. 41. & fol. 84. (b) Schelstr. in Tract. de sensu &c. fol. 24. & 26. (c) Schelstr. in Tract. de sensu & auctor. fol. 42. (d) Maimb. Tract. histor. à fol. 238. (e) Gerson serm. pro viaggio Reg. Roman. & Tract. de potest. Eccles. & serm. in Dom. 2. post Epiphaniam.

mus Schelstrate, ubi evidenter allatisque verbis ostendit Gersonem & consequenter Codices ei conformes loqui de Decretis die 6. Aprilis hoc est, sessione quintâ editis, non verò de Decretis sessionis quartæ, quæ trigessimâ Martij celebrata est. Ultrâmque ergo sessionem Maimburgus confudit, suumque errorem alienum credidit. Dices unde ergo provenit, ut omnes Concilij Constantiensis editiones in Defectio sessionis quartæ hæc verba constanter exhibeant: *Et ad Reformationem Generalem Ecclesie DEI in Capite & in membris?* Respondeo errorem ex eo fluxisse, quòd cum Basileenses viderent auctoritatem suam & Concilium paulatim contemptui ac ludibrio esse, ut fulcirent cadentem auctoritatem, cogitasse de edendis Concilij Constantiensis actis, quorum subsidio Vaticanum impugnarent. Duobus ergo Cardinalibus, totidemque Episcopis, ac Theologiæ Doctoribus, & Archidiacono Zagabriensi Provinciam imponunt, Decreta Constantiensia exhibendi. Id Anno 1441. ab eis peractum: ex hoc codice Joannes Hober ex Inderdorff sacre Theologiæ Baccalaureus, Anno 1490. alium suâ manu exaravit, transmisitque Hieronymo de Croaria juris utriusque Doctori, & hic postea anno 1499. Hagenovij in oppido Imperiali typis vulgatus est. Post hanc aliæ tres editiones prodierunt, quibus acta Constantiensis Concilij juxta Basileensem Collectionem continebantur. Error ergo præsentium editionum circa sessionem quartam à Basileensibus manavit, nec ipse Maimburgus negare potest, Basileensem Collectionem, & editiones ex illa profectas defectu laborare; tam enim editio Hagenoviensis, quam tres aliæ postea secutæ illam particulam, *ad fidem*, omisere, quam Maimburgus necessariam agnoscit. Et hæc quidem circa sessionem quartam ex laudatissimo Schelstrate notanda duxi, jam ad quintam veniamus.

Post quartam cœpta est præparari materia pro sessione quinta; Decretum videlicet, quo dicebatur: *Pontificem Concilio in rebus fidei, meritoque Reformatione Concilio subjectum esse, & ab isto cogi posse.* Et quamvis summi momenti res hæc esset, & aliquando novo & pejori Schismati fomitem datura; sicque longissimo & accurato examine prius cognoscenda, quam decerneretur: nihil tamen aliud à Patribus factum, quàm ut aliquos deputarent, qui cum Cardinale Zabarella Florentino conferrent; is erat, qui illis articulis in sessio-

ne quarta graviter obstitit. At Deputati perindè ac in re levi, parvique pretij rem paucis abolverunt, (a) ac inter alia multa die 2. Aprilis statuere: *Ut proximâ sessione omnes articuli & clausula concordata per Nationes in ultima sessione pratermissæ expedirentur.* Ita habet Regestum Concilij: & notant ejusdem Concilij gesta, quàm leve ac perfunctorium examen fuerit, quo tanti ponderis argumentum expendebatur his verbis: (b) *Post sessionem quartam fuit per Cardinalem Florentinum cum Deputatis aliquantulum disputatum: finaliter Concilium voluit ex integro dictas definitiones in alia sessione pronuntiare, &c.* Vides inter paucos, privatosque ac extra sessionem, nec initis suffragijs, hoc est, non Conciliariter, nec tam decernentium, quàm altercantium more, eo ferè modo, quo in circulis Philosophorum solet, inter Cardinalem & Deputatos disputatum esse, idque ut acta commemorant, *aliquantulum*, hoc est, leviter, cursimque, nec quantum oportebat. (c) Cùm ergo sentirent Cardinales in sessione quinta ea à Nationibus decretum iri, quæ nec examinata erant, nec approbare ipsi poterant, statuerunt sessione abstinere: sed postea cùm viderent, id sine publica offensa, periculòque ne Concilium solveretur, fieri non posse; adire quidem sessionem parant: protestati tamen in ædibus Palatii Constantiensis, ubi infulas sumebant, se vitandi scandalii causâ, non verò animo illis consentiendi, quæ audiebant proximâ sessione decretum iri, Conventui adfuturos; idèmq; Gallici Oratores, qui Cardinalibus se adjunxerant, professi sunt. Audi Regestum Concilij: (c) *Die Sabbathi sextâ mensis Aprilis, cùm per prius inter Nationes & Dominos Cardinales altercatum esset super correctione & emendatione Capitulorum in precedenti sessione (quarta) statutorum; tandem ordinatum & conclusum est, quòd supradicta Capitula modo infra scripto corrigerentur. Convenientibus ergo dictâ die Gloriosissimo Principe Sigisnundo Romanorum & Hungariæ Rege semper Augusto, Reverendissimis Dominis Cardinalibus ceterisque Principibus & alijs in sacro Concilio existentibus, promissâ per Dominos Cardinales & Oratores Regis Franciæ protestatione factâ, quòd propter scandalum evitandum ad sessionem ibant, non animo consentiendi ijs, quæ audierunt statui debere, &c.*

Cùm ergo quinta sessio ageretur, & Decreta legi publicè à Cardinali

(a) Regest. Concil. Constant. in tribus MM. SS. apud Schellfr. fol. 42. Tract. de sensu & auctor. &c. (b) Gesta Concil. ex 4. MM. SS. (c) Regestum Concilij in tribus MM. SS. Codd. apud Schellfr. Tract. de sensu & auctor. &c. fol. 42.

dinali Florentino de more oporteret, recusavit id munus, quippe qui unà cum sacro Collegio ijs decretis nunquam maturè, & conciliariter discussis oblectatus semper esset; electus igitur Poznaniensis vices Florentini obijt, legítque à Nationibus statuta. Et hæc est illa sessio quinta, cujus Decretis tantopere Maimburgus præfudit; cæterum quàm vanis & caducis fundamentis, nemo ex totalijs, qui hoc ipsum conati sunt, elegantius, fortiusque doctissimo Schelstrato demonstravit. Sciendum igitur est, Decreta Sessionis quintæ, nec Conciliariter, nec cum examine tantæ rei debito, maturæ deliberatione, qualem res tanta exigebat, vulgata esse, hoc ita se habere evidentissimis testimonijs & argumentis ostendam. *Primò.* In antiquis Concilijs, quoties fidei aliquis articulus, aut aliàs majoris momenti agitabatur; toties scripturarum testimonia, Antiquitatis monumenta, Conciliorum, Patrúmque Decreta producebantur, quibus veritas fulciretur, sic in Niceno primo & secundo, Chalcedonensi, alijsque Concilijs factum, ubi longam seriem argumentorum reperies. Imò ipsum Concilium Constantiense in alijs articulis decidendis monere solet legitimum longumque examen ac discussionem præcessisse. Exempla sunt Sessione 15. ubi cum errores Johannis Hufs damnandi essent: *Habita, inquit, per prius plenariâ informatione & diligenti deliberatione Reverendissimorum in Christo Patrum S. R. Ecclesia Cardinalium, Patriarcharum, Episcoporum, & cæterorum Prælatorum & Doctorum sacra pagina, & juris utriusque in multitudine copiosa &c. Habita collatione per plures Magistros in sacra pagina &c.* Et sess. 24. in citatione contra Benedictum XIII. *Mandavimus per nonnullos venerabiles viros fratres, & dilectos Ecclesia filios Cardinales S. R. Ecclesia & alios Prælatos, & alios tam sacra pagina, quàm juris utriusque Professores Commissarios nostros ad hoc specialiter deputatos inquiri, informationemque recipi, quam legitime receptam referri jussimus in publica sessione nostra sacrosanctæ Constantiensis Synodi; quâ plenè audita & discussa maturo decrevimus atque digesto consilio &c.* Et sess. 30. ubi approbatur subtractio Obedientiæ factæ per Regem Arragonum: *Eadem sacrosancta Synodus causis & motivis planè inspectis, & diligenter examinatis, de quorum veritate facta extitit eidem Synodo plena fides &c. idè eam S. Synodus ex certa scientia & causa debite cognita &c.* Vides Concilium etiam in quæstionibus multò minoris momenti, quàm sit illa, de qua modò agimus,

mus, nihil decernere, nisi *habitâ plenariâ informatione, & diligenti delibe-
ratione, habitâ collatione per plures Magistros sacra pagina, & juris utriusque
matura, atque digesto consilio &c.* At verò ubi de potestate Pontificia
agitur, deque supremo jure Majestatis, hoc est, de quæstione om-
nium, si fidem excipias, maxima; non rogatæ scripturæ, non au-
diti Patres, non examinata Concilia, non collata in sessionibus
capita, sed ex abrupto, cursimque, & in ipso sessionis limine:
*Declaramus, inquam, Concilio immediatam à DEO potestatem esse, cui Pon-
tifex subdit, cui obedire teneatur.* Quid quæso est rem inconsultò &
sine examine definire, si hoc non est? & quid minus fieri posset, si
de minimo Sacerdote, imò ædituo in ordinem redigendo agere-
tur? Videantur acta Synodi Ephesinæ, illic apparebit, quantâ
curâ, lentisque gradibus, quantâ testium & scripturarum, Pa-
trùmque mole laboratum sit, an Nestorius dejiceretur; nunc verò
non de uno Pontifice, sed de omnibus, imò de ipsa Pontificia di-
gnitate quæstio vertitur, quantò igitur pluribus testibus, majori-
que curâ agi res debuit? & tamen nulla magis, minorique studio
festinata; quæ omnia mihi æstimanti semper magis, magisque
persuasum, fixumque est, non fuisse Concilij mentem quidquam
definire de Pontifice certo, sed tantum dubio & tempore Schif-
matis, hoc enim minoris operæ & indaginis erat. Sciendum
enim est, tempore Synodi Constantiensis circa Concilij supremam
auctoritatem varias Doctorum opiniones fuisse. Prima, ne Schif-
matis quidem tempore posse dubios Pontifices à Concilio judicari,
cui sententiæ Benedictus XIII. adhærebat teste S. Antonino, (a)
imò & Gregorius XII. quique istorum partes amplexabantur, hoc
est, ingentia Regna, virique doctrinâ & sanctitate conspicui; cum
enim in Concilio Pisano utriusque Pontificia dignitas adempta esset;
& ipsi exauctorati Pontifices, & ipsorum sequaces negabant id
jure factum esse, nec ullam Concilio in Vicarios Christi potestatem
fuisse; ergo credebant, ne Schismatis quidem tempore, nec in du-
bios Pontifices quidquam Concilio licere; & videri potest Ray-
naldus ad annum 1409. Altera sententia fuit, nullum Ponti-
ficem ne Schismatis quidem tempore deponi posse, nisi ob solum
hæresis crimen; fuit hujus sententiæ Concilium Pisanum, quod
NON

(a) S. Antonin. T. 3. Chron. Tit. 22. §. 3.

nōn prius Benedictum & Gregorium damnare voluit, quā ut ac-
cusatos, convictosque, ut Patres credebant, hæreticæ pravitatis,
quod supra demonstravimus, & habent acta Pisani Concilij à No-
tarijs ipsius Synodi conscripta, ubi inter alia : (a) *Omnes Magistri
in Theologia, tam Episcopi, quā Abbates, & Generales ordinum Mendican-
tium anno 1429. die 28. Maij ad requisitionem sacri Collegij Cardinalium congre-
gati sunt in sacristia Fratrum Minorum, ut deliberarent de his duobus articulis:
an duo de Papatu contendentes essent Schismatici & hæretici reputandi, & dato
sic, utrum sub titulo hæresis sint ab universali Ecclesia & Papatus regimine eji-
ciendi. Ad has quæstiones habita ad invicem pluries maturâ deliberatione con-
corditer & unanimiter responsum fuit, prædictos hæreticos censeri, & ut tales per
sententiam declarari ac deponi posse. Patet ergo, ne Patres quidem Pisanos
ausos esse in Pontificem pronuntiare, nisi hæresis manifestum, quod pluribus
suprà ostensum. Tertia sententia fuit Petri de Alliaco Cardinalis Cameracensis,
qui Pontificem tempore Schismatis subiacere Concilio credidit, ab eoque
judicari deponique posse credebatur; & hanc suam sententiam scriptis
commendavit, porrexitque Patribus, quorum plerisque probata est; & hæc
causa fuit, ut Concilium huic sententiæ examinandæ minùs laboraret, ut
potè jam passim notæ, acceptæque. Quarta sententia fuit Cardinalis
Zabarellæ, admittentis quidem posse tempore Schismatis novum eligi
Pontificem; sed negantis ante factam electionem de Reformatione in
Capite & membris agendum esse: ut enim nulla peior Deformatio, quā
Schisma, ita nihil prius emendari oportere; & idèd articulus de Reformatione
in primo Decreto sessionis quartæ omisus fuit; id quòque eleganter
expresserunt quatuor Nationes in protestatione post trigessimam octavam
Sessionem, ubi inter alia: *Si Reformatio, inquit, faciendâ est de Deformatis,
quæ major est, aut esse potest in Corpore deformitas, quā carere capite, &
esse acephalum? illa igitur prior, tanquam magis necessaria debet esse
Reformatio, quæ corpus ipsum ad Caput reformet. Et infra: Duplex
secundùm sacros Doctores est Unio Ecclesiæ, una membrorum ad
invicem, quæ jam creditur esse facta: altera membrorum ad Caput,
ut constituatur corpus integrum & perfectum, & ista non est facta;
igitur primo loco fienda. Patet ergo sententiam eorum, qui docebant
tempore Schismatis de Pontificis electione,*
non*

(a) Acta Concilij Pisani à Notarijs ipsius conscripta in duobus MM.SS. Codicibus.

non de morum Reformatione agi oportere, celebrem fuisse, & in Synodo frequentem, imò potiorem. Quinta denique sententia fuit Joannis Gersonis, (a) qui Pontifices non solum durante Schismate, sed semper & absolute, omnique tempore Concilio subesse voluit, ab eoque posse judicari; in hunc sensum decreta Sessionis quintæ Gerson intellexit, eoque progressus est, ut scriberet, à vero & indubitato Pontifice ad Concilium appellari posse, & Martino id neganti Tractatum illum opposuerit, cui titulus: *An & quomodo appellare liceat.* Huic sententiæ Gersonis nunquam Concilium acquievit, & ideò Decretis quartæ & quintæ Sessionis semper illa verba apposuit: *In his, quæ pertinent ad extirpationem dicti Schismatis, & pro extirpatione dicti Schismatis.* Quibus verbis ostendit Concilium, se cum Gersone non sentire, qui absolutam subjectionem volebat; cum Patres de limitata solum, & in casu excepto intelligi vellent, hoc est, tempore Schismatis.

III. Sed jam perge, & alia testimonia percurramus, quæ defectum examinis & necessariæ deliberationis circa quartæ, & quintæ Sessionum Decreta ostendant. *Secundò.* Martinus V. ut habetur *sess. 45.* in Confirmatione Concilij profiteretur: *Se omnia & singula determinata, conclusa & decreta in Materijs fidei per Concilium Constantiense conciliariter tenere velle; ipsaque sic conciliariter facta approbare & ratificare, & non aliter, nec alio modo.* Supponit ergo Martinus, fuisse in Synodo Constantiensi aliqua conciliariter facta, & hæc confirmat: alia verò non conciliariter, hoc est, sine examine & deliberatione, nec votis & sententijs in Conventu dictis, & hæc confirmare renuit: non verò apparet, quæ Decreta sint minùs conciliariter facta, quam quartæ, quintæque sessionum; nec putes hanc esse opinionem aut conjecturam domi meæ natam, audi testimonium Jacobi Spondani Galli, & Apamiensis Episcopi, qui Manuscriptos codices Regiæ, sanctique Victoris Bibliothecarum egregiè pervolvit, ejusque de Synodo Constantiensi historiam, pulcherrimam Spondani operum Maimburgus pronuntiat; is verò ad annum 1418. ita scribit: *Putamus Nuntiorum Polonia petitionem de industria Martini nuntii ad ultimam sessionem reservatam, ut eà occasione significaret, quæ Concilij decreta*

(a) Johannes Gerson in serm. Domin. 2. post Epiphan. & serm. pro Viaggio Regis Romanor.